

Eenvoud voor burgers is een kwestie van doen

Knelpuntenbrief VI

SVB
Dat is de zekerheid van
de Sociale Verzekeringsbank

Inhoud

	Voorwoord	**3**
UWV | SVB	**Vereenvoudiging is een kwestie van doen**	**4**
Oproep 1	**Een toekomstbestendige en uitvoerbare AOW**	**6**
Oproep 2	**Een zekere en eenvoudige integrale Kindregeling**	**8**
	SVB in beeld	**11**
	Voortgang knelpunten SVB	**12**
	In gesprek met de SVB?	**13**

Voorwoord

Vereenvoudiging is een kwestie van doen. Daar geloven we in. In deze zesde knelpuntenbrief doen wij gerichte voorstellen voor vereenvoudiging op de korte en langere termijn. En roepen wij u op om vooral met ons in gesprek te blijven. Met 125 jaar aan expertise en praktijkervaring hebben wij een waardevolle inbreng vanuit burger- en uitvoeringsperspectief als het gaat om vereenvoudiging en het ontwikkelen van wet- en regelgeving die aansluit bij wat burgers nodig hebben.

We kunnen niet langer wachten met het realiseren van vereenvoudiging. Burgers worden nog steeds geconfronteerd met een veelheid aan complexe regels. Dit leidt bij ouders die gebruikmaken van kindregelingen tot financiële onzekerheid en niet-gebruik. Voor ouderen die de AOW-leeftijd bereiken zien we dat de regels leiden tot niet begrijpelijke uitkomsten en zelfs tot de keuze om niet te gaan samenwonen. Zeker met de druk op de woningmarkt en zorg is dat onwenselijk.

Ook de uitvoering staat al lange tijd onder druk. Door ontwikkelingen als verdere internationalisering, een sterk groeiend aantal ouderen en de huidige geopolitieke situatie neemt die druk alleen maar verder toe. Dit vraagt van ons dat we de mogelijkheden van digitalisering, automatisering en innovatie maximaal benutten in het vormgeven van onze dienstverlening.

Het realiseren van vereenvoudiging vraagt van de politiek om doorpakken en het maken van keuzes. Ook als deze lastig zijn en betekenen dat we dingen anders moeten gaan doen. Waarbij we uitgaan van vertrouwen en accepteren dat we het niet voor iedereen altijd perfect kunnen doen.

Wij zetten graag samen met u op korte termijn stappen in het realiseren van vereenvoudiging. Op weg naar een toekomst-bestendige en uitvoerbare dienstverlening voor burgers, nu en in de toekomst.

Diana Starmans, Hellen van Dongen en Edward John Paulina

UWV | SVB

Vereenvoudiging is een kwestie van doen

Doorpakken op vereenvoudiging

Burgers mogen van ons verwachten dat wij zekere en begrijpelijke dienstverlening bieden. Regelingen die voor burgers bedoeld zijn, moeten begrijpelijk en makkelijk toegankelijk zijn. En aansluiten bij hun persoonlijke situatie en wat daarin nodig is.

Dit is nu vaak niet het geval: wet- en regelgeving is te complex geworden. Burgers weten daardoor niet waar ze aan toe zijn of waar ze recht op hebben. Ook de uitvoering staat hierdoor onder druk. In onze knelpuntenbrieven van afgelopen jaren laten we dat duidelijk zien. We zien dat het oplossen van knelpunten soms lang duurt en dat knelpunten uit eerdere knelpuntenbrieven nog niet zijn opgelost. Tegelijkertijd zijn we blij dat de knelpunten die we onder de aandacht hebben gebracht serieus worden genomen en dat we steeds meer en beter samenwerken om deze op te lossen. Laten we hier nu ook met elkaar op doorpakken. En burgers daarmee meer vertrouwen geven in de overheid.

In de sociale zekerheid zijn er hervormingen en stelselwijzigingen nodig. Daarnaast kunnen we op korte termijn al stappen zetten in de richting die we met elkaar voor de lange termijn voor ogen hebben. Die stappen zijn noodzakelijk om de knelpunten die burgers ervaren op te lossen én de dienstverlening van de overheid uitvoerbaar te houden en toekomstbestendig te maken. Dit vraagt om keuzes, die soms lastig maar wel noodzakelijk zijn als we burgers zekerheid en eenvoud willen bieden.

Stappen zetten met de Vereenvoudigingswet

Vorig jaar pleitten we in onze knelpuntenbrief voor het invoeren van een jaarlijkse Vereenvoudigingswet. Dit is een goed voorbeeld van doorpakken op vereenvoudiging: de eerste Vereenvoudigingswet is binnenkort een feit. Met de Vereenvoudigingswet kunnen we ieder jaar knelpunten in bestaande wetgeving oplossen. Denk aan het gelijktrekken van voorwaarden, het harmoniseren van

- In samenwerking met SZW wordt gewerkt aan een wetswijziging waarmee verlofregelingen bij ouderschap worden geüniformeerd en vereenvoudigd.
- Beëindiging uitkering op eigen verzoek (BOEI). Als een cliënt werk vindt maar minder gaat verdienen of minder uur gaat werken dan bleef een kleine WW-uitkering doorlopen, waarvoor cliënt echter ook een inspanningsverplichting had die vaak niet past bij de nieuwe baan. De cliënt kan nu op eigen verzoek de uitkering beëindigen.

- Signalen van de SVB zijn gehoord: het samenvoegen van de kinderbijslag en het kindgebonden budget in de sociale zekerheid is opgenomen in het coalitieakkoord.
- Breed draagvlak voor invoering objectief partnerbegrip binnen de AOW.

begrippen of het verminderen van het aantal uitzonderingen in regels en wetten.

Daarmee werken we in stappen toe naar een stelsel dat burgers zekerheid en eenvoud biedt, nu en in de toekomst. En zorgen we ervoor dat burgers hier op korte termijn al concrete resultaten van merken.

De eerste Vereenvoudigingswet bevat helaas nog geen voorstellen die SVB of UWV raken. In deze knelpuntenbrief benoemen we daarom voorstellen voor de Vereenvoudigingswet voor komend jaar. Voor de SVB gaat het om een vereenvoudiging van de uitbetaling van de kinderbijslag aan gescheiden ouders als stap richting een zekere en eenvoudige integrale kindregeling. Voor UWV is dat het moderniseren van de WW en het mogelijk maken om gegevens te delen met eigenrisicodragers in de Ziektewet.

Voorkom nieuwe complexiteit

Op weg naar een toekomstbestendig en uitvoerbaar stelsel, is het van belang dat er geen nieuwe complexiteit wordt toegevoegd. Het is belangrijk dat bij wijzigingen van beleid de gevolgen voor burgers en uitvoering serieus worden meegewogen en het voor burgers en/of de uitvoering niet complexer wordt.

Daarom roepen wij op om het rechtstreekse gesprek met elkaar te blijven voeren. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van politiek, beleid en uitvoering om vereenvoudiging voor burgers te realiseren. De afgelopen jaren is onze samenwerking daarop verbeterd. Laten we deze lijn doortrekken.

We bieden graag gedurende het gehele beleidsproces onze expertise aan om complexiteit voor de burger en uitvoering te voorkomen en de maatschappelijke en politieke doelen beter te realiseren. Zowel op de korte termijn als voor het vormgeven van een toekomstbestendig en uitvoerbaar stelsel. Dit doen we zoals gebruikelijk via werkbezoeken, trialogen en technische briefings.

Samen realiseren we eenvoud!

Voeg niet opnieuw complexiteit toe

Op dit moment hoeven werkgevers opeenvolgende contracten niet apart te registreren. Hierdoor sluiten relevante wetten voor UWV niet op elkaar aan en maakt het de uitkeringsvaststelling complex. Door deze complexiteit beschikt UWV niet over het gegeven dat nodig is voor de uitkeringsvaststelling.

In de Voorjaarsbesluitvorming 2026 wordt het recht op kinderbijslag voor 16- en 17-jarigen opnieuw gekoppeld aan het recht op studiefinanciering.
Hiermee wordt een eerder gerealiseerde vereenvoudiging teruggedraaid en wordt complexiteit toegevoegd. Dit draagt niet bij aan eenvoud en zekerheid voor ouders.

Oproep 1

Een toekomstbestendige en uitvoerbare AOW

Oproep SVB

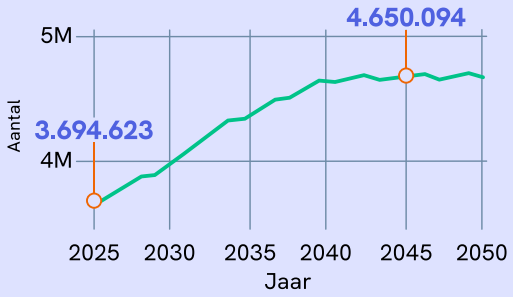
- Maak werk van een toekomstbestendige en uitvoerbare AOW.
- Voer het objectief partnerbegrip in als stap in deze richting.

De SVB agendeert al jaren **de onhoudbaarheid van de leefvormensystematiek**. Met inmiddels 21 leefvormen biedt deze systematiek burgers geen zekerheid. Regels zijn niet begrijpelijk en te complex voor zowel burgers als uitvoering. Daarnaast weerhoudt de leefvormensystematiek AOW-gerechtigden om samen te gaan wonen en/of mantelzorg te gaan verlenen. Dat kan gewoon niet de bedoeling zijn, zeker met de druk op de woningmarkt en de zorg, het groeiende aantal AOW-gerechtigden en toenemende internationalisering.

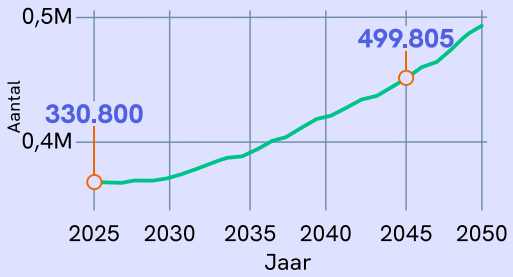
In deze zesde knelpuntenbrief vragen we er opnieuw aandacht voor. Want het kan en moet eenvoudiger. De SVB ziet **een radicaal vereenvoudigde AOW**, waarbij de hoogte van de AOW is losgekoppeld van de manier waarop mensen samenleven, als stip op de horizon. Daarmee wordt de AOW toekomstbestendig en uitvoerbaar. De SVB roept de politiek op hier werk van te maken, zodat we burgers nu en straks nog goed kunnen bedienen. Betrek hierbij de kennis en expertise van de SVB als uitvoerder van de AOW en de ervaring van AOW-gerechtigden zelf. Het is onze gezamenlijke opgave dat er keuzes worden gemaakt die houdbaar en uitlegbaar zijn, en vooral geen nieuwe complexiteit toevoegen.

Als **eerste, grote stap** pleiten we voor de **invoering van een objectief partnerbegrip** voor de AOW. We roepen daarbij op om dit partnerbegrip ook toe te passen in de Aanvullende Inkomensondersteuning voor Ouderen (AIO). Deze harmonisatie van het partnerbegrip biedt burgers zekerheid en duidelijkheid en zorgt voor meer eenvoud in de uitvoering.

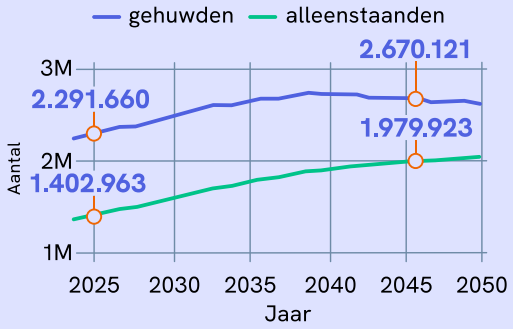
Toename van het aantal AOW-gerechtigden

Toename van het aantal AOW-gerechtigden in het buitenland

Toename van het aantal alleenstaanden

De invoering van het objectief partnerbegrip in de AOW leidt tot meer zekerheid voor burgers en een eenvoudigere uitvoering. Daarnaast heeft het een positief effect op bredere maatschappelijke opgaven zoals de krappe woningmarkt en de druk op de zorg. Er is breed draagvlak voor deze vereenvoudiging en de SVB zet zich in om dit al in 2028 te kunnen implementeren.

De SVB roept de politiek op nú te investeren in de invoering van het objectief partnerbegrip en middelen beschikbaar te stellen, en daarmee bovenstaande voordelen voor burgers, de uitvoering en maatschappij te realiseren.

De voordelen van een objectief partnerbegrip

- Meer zekerheid en duidelijkheid voor burgers: een eenduidig, geharmoniseerd partnerbegrip en een begrijpelijke uitkomst op basis van objectieve, duidelijke criteria.
- Minder gedetailleerde informatie nodig van burgers (die vaak niet beschikbaar is in (inter)nationale bronnen van de overheid).
- Niet meer bij burgers achter de voordeur hoeven kijken. Dit is nu een grote belasting voor burgers zelf én voor de uitvoering.
- Neemt belemmeringen voor samenwonen en verlenen van mantelzorg weg.
- Een positief effect op de woningmarkt: naar verwachting 1500-2600 vrijkomende woningen per jaar.
- Een besparing op de uitvoeringskosten van de SVB.

Stress, onbegrip en onduidelijkheid bij AOW-gerechtigden

"Voor het verlenen van mantelzorg ben ik ingetrokken bij mijn zus. De SVB vindt dat we samenwonen en nu worden we gekort op onze AOW. Onbegrijpelijk. Wat ik doe draagt juist bij aan de maatschappij. Ik verleen mantelzorg, laat een woning achter, maar door de overheid word ik hiervoor gestraft met een korting op mijn AOW."

"We zijn al bijna 40 jaar samen, maar nooit getrouwd geweest. Onze zoon, 35 inmiddels, woont sinds zijn scheiding weer bij ons. Dat was aanleiding voor de SVB om onderzoek te doen naar ons huishouden. We ontvingen een brief dat we in aanmerking komen voor 70% AOW, want er was sprake van een meerpersoonshuishouden. Ik begreep er niets van en heb contact gezocht met de SVB. Die 70% blijkt echt te kloppen. Maar, zei de SVB: als uw zoon weer op zichzelf gaat wonen, passen we uw AOW weer aan naar 50%. Onbegrijpelijk!"

LATER = NU

Oproep 2

Een zekere en eenvoudige integrale Kindregeling

Oproep SVB

- Biedt burgers meer zekerheid en eenvoud:
  - Ontwerp de integrale kindregeling in lijn met het coalitieakkoord: binnen één wettelijk kader conform het stelsel van de sociale zekerheid.
  - Optimaliseer het inkomensonafhankelijke deel van de integrale kindregeling.
- Zet op korte termijn stappen richting de integrale kindregeling.

Een zekere en eenvoudige kindregeling. Dat is waar we met elkaar voor gaan. Voor de SVB is dit een regeling die zekerheid biedt aan gezinnen en zoveel mogelijk automatisch wordt toegekend. Een regeling die aansluit op wat er op dat moment nodig is in het leven van het kind. Waarbij ouders op één plek terecht kunnen en erop kunnen rekenen dat ze niet met onverwachte terugvorderingen worden geconfronteerd.

Om dit te realiseren pleit de SVB voor **één wettelijk kader** voor de integrale kindregeling. Dit biedt ouders, met name in internationale situaties, meer duidelijkheid. En vermindert de complexiteit van de internationale dienstverlening.

Breng daarbij dit kader onder in het **stelsel van de sociale zekerheid**. Inkomens worden dan zo actueel mogelijk vastgesteld, wat het risico op terugvorderingen en niet-gebruik zo klein mogelijk maakt. Zet daarbij het **inkomensonafhankelijke deel** van de integrale kindregeling zo optimaal mogelijk in. Dit biedt de meeste zekerheid en eenvoud voor burgers én uitvoering.

Op korte termijn kan de SVB al stappen zetten richting de integrale kindregeling. Bijvoorbeeld door middel van een **geboorte-uitkering** voor ouders. Ook kunnen we aan de slag met de oproep in de motie Flach eerder dit jaar door de inrichting van een **online gezinsportaal**.

Ouders hebben last van de complexiteit van twee wettelijke kaders

Olivier en Anna hebben twee kinderen. Het gezin woont net over de grens in Duitsland. Olivier draagt zorg voor de kinderen en werkt niet. Anna werkt op zeer onregelmatige basis afwisselend in Nederland en Duitsland.
Volgens Europees recht heeft Anna recht op gezinsbijslagen in het land waarin zij werkt, maar er kan voor Olivier ook recht bestaan op gezinsbijslagen in het woonland. Iedere keer als Anna in Nederland gaat werken moeten de SVB, Toeslagen en het Duitse zusterorgaan opnieuw beoordelen wat dit betekent voor de gezinsbijslagen.
In één jaar kan Anna tot wel 18 beschikkingen krijgen van SVB, Toeslagen en het Duitse zusterorgaan. Voor Olivier en Anna is dit proces zeer onoverzichtelijk en onzeker, bovendien zijn zij bang voor terugvorderingen.

Op weg naar een integrale kindregeling pleit de SVB ervoor om complexe onderdelen van de huidige kinderbijslag te vereenvoudigen. Een voorbeeld hiervan is **vereenvoudiging van uitbetaling van de kinderbijslag aan gescheiden ouders.**

Deze vereenvoudiging kan op korte termijn worden gerealiseerd via de Vereenvoudigingswet. Hiermee zien ouders snel effect van onze gezamenlijke inspanningen om te komen tot een zekere en eenvoudige integrale kindregeling.

Vereenvoudigen uitbetaling kinderbijslag aan gescheiden ouders

De regels over de uitbetaling van de kinderbijslag aan gescheiden ouders sluiten niet aan bij het familierecht en bij de verwachtingen van ouders. In geval van co-ouderschap betaalt de SVB het recht op kinderbijslag van één van de co-ouders gelijk verdeeld uit aan beide ouders. Bij het berekenen van de kinder-alimentatie wordt er echter van uitgegaan dat de volledige kinderbijslag naar één van de co-ouders gaat. Dit leidt tot onduidelijkheid en soms ook tot conflicten tussen ouders. Ouders stellen hierover veel vragen aan de SVB. Daarnaast zijn de regels voor medewerkers van de SVB lastig om toe te passen.

Daarom stelt de SVB voor de regels te versimpelen door de kinderbijslag te betalen aan de ouder op wiens adres het kind in de Basisregistratie Personen (BRP) staat ingeschreven. Dit is duidelijk voor ouders en sluit beter aan bij het familierecht. Ook voor de uitvoering van de SVB betekent het een vereenvoudiging.

Huidige situatie

- Signalen van medewerkers, ouders en advocaten dat regels over uitbetalen van kinderbijslag aan gescheiden ouders niet werken.
- Uitbetalen kinderbijslag aan co-ouders sluit niet aan bij berekening kinderalimentatie.
- Conflicten, foutgevoelig en arbeidsintensieve processen.

Nieuwe situatie

- 1 duidelijke regel over uitbetalen aan gescheiden ouders.
- Uitbetaling kinderbijslag op basis van BRP.
- Versimpeling van processen voor gescheiden ouders en de SVB.
- Minder vragen van ouders aan SVB.
- Ouders kunnen zelf meer regelen en onderling afspraken maken.

De nieuwe integrale kindregeling moet gezinnen meer zekerheid bieden. Het huidige stelsel is te complex en leidt tot knelpunten als (hoge) terugvorderingen, niet-gebruik en hoge marginale druk.

SVB in beeld

Bijdrage aan burgers
De SVB heeft in 2025 aan

5,8 miljoen
burgers uitgekeerd

SVB-taken

informeren

toetsen

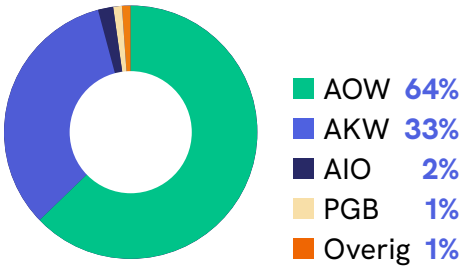
uitbetalen

handhaven

Totaal uitgekeerd 2025

De SVB heeft
66 miljard
uitgekeerd

Top 5 regelingen in 2025
Aandeel burgers in verschillende regelingen

De SVB werkt met Europese, internationale en nationale regelgeving en verdragen

De SVB keert wereldwijd uit

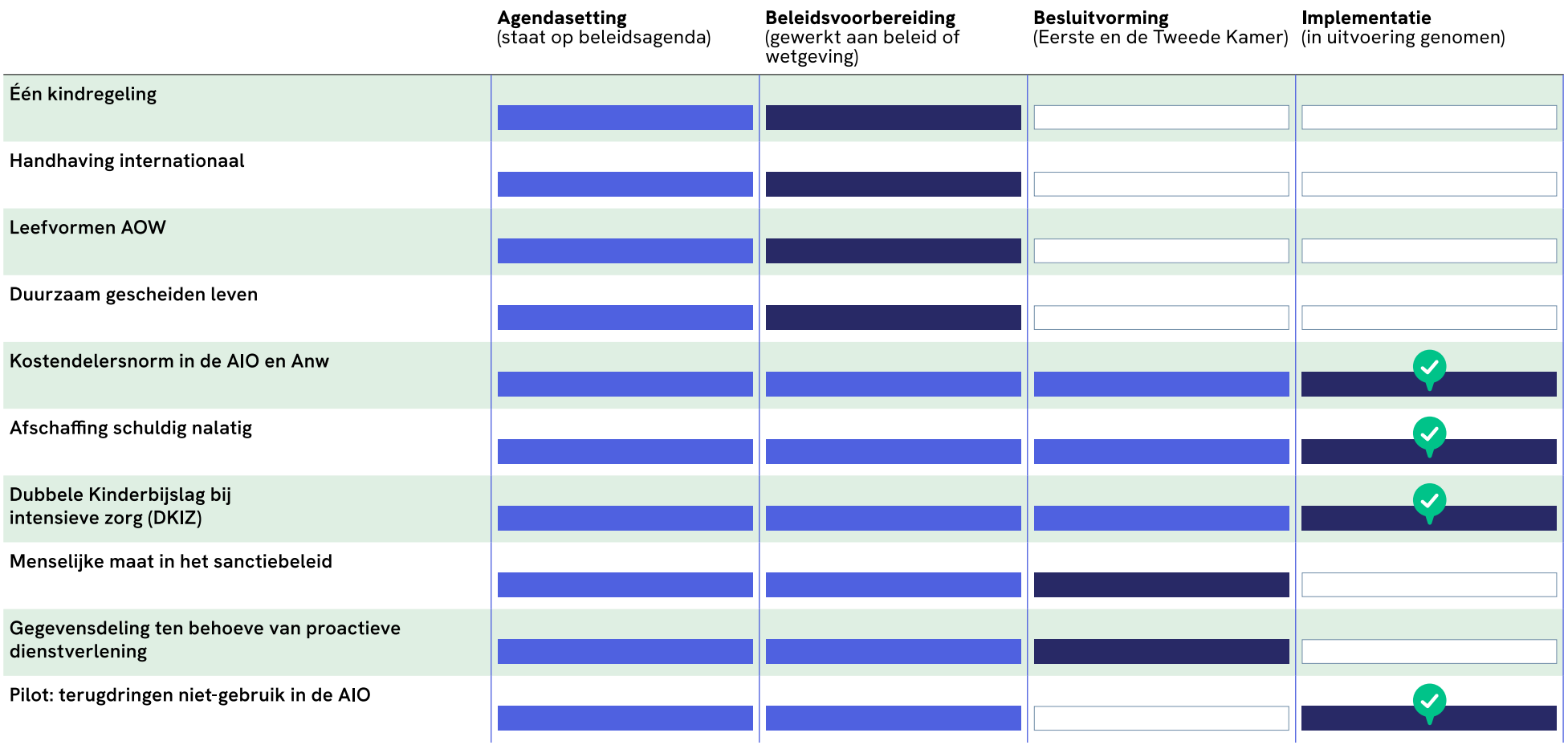
AOW in **alle** landen

Kinderbijslag (AKW) in **60%** van de landen

Anw in **40%** van de landen

Voortgang knelpunten SVB

In dit focusboard staan de knelpunten die de SVB in vorige knelpuntenbrieven heeft aangedragen. Hierin ziet u waar de SVB staat in haar vereenvoudigingsopgave.

REPAIR
CAFE
13-17

In gesprek met de SVB?

Wilt u meer weten over een van onze oproepen? Of wilt u met de SVB-experts in gesprek naar aanleiding van deze brief?

Neemt u dan contact op met Wout Deterink via WDeterink@svb.nl of +31 6 29 69 57 69.

Bekijk de knelpuntenbrief online.

Colofon
Sociale Verzekeringsbank (SVB)

Postbus 1100 | 1180 AH
Amstelveen

Juni 2026

Knelpuntenbrief VI
SVB 2026

Dat is de zekerheid van
de Sociale Verzekeringsbank